

PRENUMERATA.

Kurjer Warszawski wychodzi w dni powszednie wieczorem, w niedziele i święta rano, a nadto wychodzą stale w dni powszednie, z wyjątkiem dni poświęconych, dodatki poranne.

Warunki prenumeraty podane są w nagłówku numeru głównego.

Oddzielna przedpłata na dodatek poranny przyjmowaną być nie może.

Dziś: Sylwestra Pap.
Czwartek: Nowy Rok.
Piątek: Makarego Opata.
Sobota: Daniela Męcz.

KURJER WARSZAWSKI.

Dodatek poranny.

Wschód słońca o godzinie 8 minut 12.
Zachód " " " " 3 " 54.
Długość dnia godzin " " 7 " 42.
Przybyło " " " " " " 6.

Wschód księżycy o godzinie 9 minut 22 w.
Zachód " " " " 11 " 13 r.
Wysokość wody na Wiśle stóp 6 cali 3.
Dziś o godzinie 4-oj rano zimna R. 13.

OGŁOSZENIA

Reklamy: za jeden wiersz, garmontowy albo jego miejsce pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w dodatkach porannych nie zamieszczają się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor codziennie od 8-oj rano do 8-oj wiecz., w niedziele i święta od 10 do 1 w poł.

Niedziela: Tytusa B. W.
Poniedziałek: Telesfora Pap.
Wtorek: Trzech Króli.
Środa: Lucjana i Juljana

Redakcja, Administracja i Drukarnia: Plac Teatralny nr. 9. — Telefon Redakcji nr. 268. — Telefon Administr. 531

KALENDARZ.

Miona słowiańskie: Dziś Lasoty, jutro Mieczysława bł.
Wystawy: Wystawa Towarzystwa sztuk pięknych. (Krak. Przedm. Nr 15—od 10-oj rano do 5-oj wieczorem.)—Wystawa obrazów Krywłita. (Hotel Europejski—od 10-oj rano do 7-oj wieczorem.)—Wystawa obrazów spółki malarzy i rzeźbiarzy. (Nowy-Swiat A 66—od 10-oj rano do 7 1/2 wieczorem.)—Wystawa prób i wzorów przemysłu fabrycznego i rzemieślniczego. (Gmach Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak. Przedm., 66—od 10-oj rano do 4-oj po południu. Wejście bezpłatne.)—Wystawa etnograficzna, złożona z przeszło 1,000 okazów, przywiezionych przez p. Leopolda Janikowskiego z południowo-zachodnich brzegów Afryki. (Muzeum przemysłu i rolnictwa na Krak. Przedm., 66—od 10-oj rano do 3-oj po południu.)

Zabawy: Dla członków Towarzystwa wzajemnej pomocy subjektów handlowych i przemysłowych m. Warszawy, oraz osób zaproszonych wieczór muzyczny. (Lokal Towarzystwa przy ulicy Miodowej—9 wieczorem.)

Koncerty: Mniejszej wieczór Towarzystwa muzycznego. (Sala readowe—8 wieczorem.)

Teatry: Letni: dziś „Esmeralda”, oraz „Divertissement”; jutro „Romeo i Julia” (z udziałem panny Klary Cordier, oraz p. Aristodemo Sillicha);—Roz mai to sei: dziś „Ciarachy”; jutro „Klub kawalerów” (1-szy raz);—Mały: dziś „Niniche”; jutro „Zabobon”. (7 1/2 wieczorem.)

Ogród zoologiczny: ulica Bazatela. (Otwarty codziennie od 10-oj rano do wieczora.)

Lombard miejski: Gotówki w kasie lombardu do rozdania na zastawy znajduje się na dzień dzisiejszy rs. 89 kop. 92. (Pożyczki wydawane nie będą. Wykup i prolongata uskuteczniają się od 9-oj rano do 1-oj po południu.)

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Nowoje wremia oświadcza, iż w styczniu r. b delegowaną była przez główny wydział poczt i telegrafów komisja, której zadanie polegało na opracowaniu nowych przepisów pocztowych, w celu uniknięcia nadal zbyt krepujących publiczność formalności i zmniejszenia niepotrzebnej pisaniny. Obecnie, jak zapewnia dziennik, powyżej wymieniona komisja ukończyła już swoje czynności i odpowiadając referat przesłała do rady państwa.

Taryfy za przewóz robotników według nowych postanowień mają być oparte na następujących zasadach. Opłata zniziona do kop 3/4 od wiorsty i osoby, jeżeli się zbierze przynajmniej 40-tu robotników, którym dawany będzie wagon klasy III-iej, lub w braku tego wagon towarowy urządzony na sposób taki jak dla przewoźu wojska. Narzędzia o ile nie znajdują

pomieszczenia w wagonie będą przewożone wagonami towarowymi przy pociągach pasażerskich.

Według Krym. wi stn., kolej żelazna kursko-charkowsko-azowska przechodzi stanowczo na własność rządu od d. 1-go stycznia 1891-go r. Wyznaczoną już nawet została komisja odbiorcza. Dystans od Kurska do Charkowa przyłączony będzie do kolei charkowsko-nikolajewskiej, oddział zaś od Charkowa do Taganrogu—do kolei ekaterynińskiej.

Ministerjum dóbr państwa w roku 1886-ym zaprojektowało bezpośrednią dostawę zboża do magazynów intendentury przez obywateli ziemskich, bez pośrednictwa liwerantów, dostawców i faktorów, i w tym celu wyjednano u władz wojskowych sposobem próby ogłoszenie bezpośrednich zapotrzebowań zboża w okręgach: wileńskim i kijowskim. Ponieważ próby te wydały wprost ujemne rezultaty, przeto władze wspomniane uznały za potrzebne ograniczyć te próby, o czem zawiadomiły departament rolnictwa i przemysłu wiejskiego. Departament ten postanowił rozpoznać przychylnie udania się próby i wezwał wszystkie kółka rolnicze i stowarzyszenia, którym proponowane były dostawy, o wyjaśnienie przyczyn odmowy.

Fundusz nietykalny ministerjum spraw wewnętrznych na zaspokojenie potrzeb ludności włościańskiej Królestwa Polskiego, utworzony z pozostałości kapitału użyteczności publicznej, w chwili obecnej wynosi 707,677 rs. i ulokowany jest w walorach publicznych różnych nazw w Banku państwa. Do tegoż funduszu zaliczona została pożyczka, przyznana na warunkach amortyzacyjnych włościanom wsi Trzemcha, w gub. radomskiej, niespłacona część której wynosi obecnie 63,794 rs. Tym sposobem fundusz włościański wynosi przeszło 771,000 rs. Władze nie przewidują w r. 1891-ym żadnego zastoso-

W celu powiększenia dochodów kasy miejskiej, magistrat tutejszy przedstawił władzy wyższej projekt zwiększenia opłaty rogatkowej na kolejach, podług specjalnie opracowanej nowej taryfy tych opłat. W razie zatwierdzenia projektu zarząd miejski spodziewa się, że dotychczasowy dochód podniesie się blisko o 70 tysięcy rubli rocznie, czyli razem około dwakroć sto tysięcy rubli rocznie. Projektowana podwyżka wynosi 50%

Wczoraj powrócił z Petersburga komisarz kasy miejskiej i buchalter obligów miejskich kanalizacyjnych p. Gerreth. Celem podróży p. G. było zawiezenie do woltko-kamskiego Banku handlowego reszty obligów pożyczki kanalizacyjnej 3 ej serji pozostalej w sumie 450,000 rubli, którą bank powyższy nabył od miasta.

Słyszeliśmy, że zaprojektowane w budżecie na rok przyszły podwyższenie pensji niektórym naczelnikom wydziałów na kolei wiedeńskiej, do skutku nie przyjdzie.

Do rady opiekuńczej ubogich cyrkułu XII-go (Praga), zaproszeni zostali: pp. Konstanty Szymański, Piotr Włostowski, Władysław Rogaliński i Edward Mej.

Liczmy zastęp przyjaciół i znajomych, przeważnie ze świata literackiego i finansowego, odprawdzili wczoraj na miejsce wiecznego spoczynku zwłoki s. p. Edwardowej Leowej, żony redaktora Gazety po skiej.

Sienkiewicz. W tych dniach nadszedł tu list od Sienkiewicza z Neapolu, datowany d. 20-go b. m.

Znakomity powieściopisarz donosi w tym liście, pisanym do cenionego poety Wacława Pomiana, iż d. 23-go b. m. wyrusza w dalszą drogę na parowcu „Ravenna”.

Sienkiewicz udaje się najpierw do Izmailu, dalej do Kairu i Zanzibaru, następnie ku jeziorom, lecz nie do jezior, z powrotem zaś wyruszy na Abisynję do Egiptu, gdzie dotrze do pierwszej katarakty.

Autor „Potopu” puszcza się w drogę z dobrą myślą i w świątym humorze...

Jeżeli usłyszysz—piszc—że „Ravenna” się utopiła, nie wierz w moją śmierć—wypłynę!

Mam kupę listów—kończy—w tej liczbie od Salisburego, którego nie znam i od White'a, którego także nie znam...

Mowa tu o listach polecających, w które zaopatrzyli autora naszego włoscy jego przyjaciele.

Odczyt o pocałunku.

Przy podbiegunowej temperaturze w sali resursy obywatelskiej mówił wczoraj p. Czajewski b. redaktor b. Tygodnika Powszechnego o najgorętszym objawie uczuć naszych—o pocałunku.

15) **Z metów społecznych.**

POWIEŚĆ

Michała Bałuckiego.

(Dalszy ciąg.)

Po wypuszczeniu kilku włóczków nastąpiła dłuższa pauza, po której otwarto znowu bramę i wyszło kilku aresztantów, otoczonych czterema żołnierzami, uzbrojonymi w karabiny.

Antek między więźniami poznał Wincentego, pobiegł za nim ucieszony i przedarłszy się do niego mimo, że go żołnierz kolbą odtrącał chwycił go za rękę.

— Tatuniu, gdzie mama?—spytał.

— Idź ty psi synu — zawołał murarz otrząsając się z nęcisku chłopca, który oburacz trzymał jego rękę—ty raku sakramencki, to przez ciebie wszystka ta bieda.

Odepchnął go. Żołnierz dał mu szturchańca w bok i chłopak odleciał, jak piłka, aż pod ścianę. To go jednak nie odstraszyło.

Chwilkę odpoczął, żeby przyjść do siebie i znowu usiadł pod bramę aresztu, gdzie dotąd skomlił, prosił, dobijał się, aż jeden z żołnierzy wzruszony jego prośbami wyszedł do niego zapytać się, czego chce.

— Ja chcę do matki, co tam siedzi w areszcie—odpowiedział płaczącym głosem.

— A jak się twoja matka nazywa?
— Burakowa. Marjanna Burakowa
— Czekaj, pójde się zapytać.
— Zniknął za drzwiami. Antek słyszał, jak poszedł na górę.—Po jakimś czasie wrócił.
— Twojej matki tu niema.
— Jakto? Nie było jej tutaj.
— Była; ale że chora więc ją zawieźli do szpitala św. Łazarza. Ty wiesz gdzie to? trafisz.
— O, jeszcze by też.

Pocałował żołnierza w rękaw i pobiegł przez Grodzką, św. Józefa, na planty, a ztamtąd na Wesolą. Tak nazywa się jakby na uragowisko ulica, przy której stoją szpitale, jeden za drugim i przez którą przechodzą kondukt pogrzebowe.

Przed szpitalem zastał parę wozów, co przywiozły chorych ze wsi, dorożki, czekające na panów doktorów, i kilku chorych. Jedni byli bladzi, wynędzniali, drudzy z potłwijanemi twarzami, rękami, nogami. Powiedziano mu, że teraz godzina ordynacyjna i do chorych nie buszczą aż po południu. Trzeba było więc czekać kilka godzin. Antek usiadł pod murem w cieniu. Nie chciało mu się wracać do domu, wołał tu zaczekać.

Godziny wlekły się nudnie, powoli. Antek się niecierpliwił. Przymknął oczy, usiłując usnąć, żeby ten czas przeszedł mu prędzej; ale sen nie przychodził, a głód począł mu dokuczać. Poszedł do przekupki, kupił bułkę, kawatek sera i znowu wrócił pod mur.

Koło kościołów św. Łazarza i ojców Jezuitów odezwwały się kolatunki, tertoczące na Anioł pański. Głos

ich nie poruszył go, ani ucieszył. Słuchał ich obojętnie, jakby przez sen. Machinalnie zaczął odmawiać zdrowaśki i wśród tego usnął. Obudził się, kiedy zegar bił trzecią. Zerwał się i pobiegł do szpitala.

Posługacz szpitalny, gdy mu powiedział nazwisko matki i kiedy ją przywieziono, poszedł zapytać się do kancelarji, a potem poprowadził go na salę gorączkowych, gdzie w długim szeregu po obu stronach sali leżeli chorzy na żelaznych łózkach, nakrytych niebieskimi koldrami. Pomiędzy nimi widać się dwie zakonnice w szarych ubraniach i białych welonach, które wyglądały jak olbrzymie motyle.

Jedna z nich, gdy jej posługacz przedstawił chłopca i powiedział do kogo przyszedł, wzięła go za rękę i poprowadziła do łóżka, na którym leżała jego matka. Poznał ją od razu zdaleka. Leżała na wznak, z rozpaloną twarzą i oczyma nieruchomo zapatrzonemi w sufit. Ruszała wargami, jakby coś mówiła, albo modliła się.

Antek, wyrwawszy się z rąk zakonnicy, która szła za powoli dla niego, pobiegł do chorej i zawołał drzącym, nabrzęklym łzami głosem:

— Mam! Mamuniu!
Ale chora, jakby nie słyszała, nie poruszyła się wcale.

— Mamuniu, to ja, Antek—powtórzył chłopak, dotykając rozpalonej ręki matki.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Mówił i deklamował na przemiany rozliczne urywki z utworów poetyckich i nie wiedzieć co bardziej rozweselająco działało na słuchaczy: treść prozy p. Czajewskiego czy też niemilosierne kiereszowanie Bogu ducha winnych poetów.

„Poczałunek jest dzieckiem miłości” — mówił p. Czajewski — „poczałunek jest cząstką składową ludzkich potrzeb”, „poczałunek jest wyrażeniem drgań jednej istoty dla drugiej”, „poczałunek jest barometrem uczuć”, „poczałunek jest telegrafem, po którym przebiega iskra uczucia”, „poczałunek — wreszcie — jest siostrzeńcem poezji” (w myśl rodowodu: miłość jest matką poczałunku a poezja jest siostrą miłości)...

Serję tych definicij rozwijał prelegent na tle dziejów powszechnych, literatur wszechświata i filozoficznych systematów. Szły więc kolejno poczałunki t. zw. „zwyczajowe”, które „wygnać należy, jako niegodne, z pałacu muz”, następnie rodzinne „wyradzające się z pewnych kataklizmów domowych” (np. w znanym wierszu „Agar na puszczy”), poczałunki odegrywające rolę telegrafu (np. w „Rozmowie” Mickiewicza), poczałunki trubadurów, którzy „trudnili się ich zaszczepianiem na ustach swych kochanek”, gdy „strzały Amora głęboko wlewały w komórkach serc pięknych dam średniowiecznych”, dalej poczałunki nix północnych daleko laskawszych, niż nasze rusalki, bo „nie topia swych kochanków, ale ich pieszcza” (patrz wiersz Heinego: *Die Nixen*), poczałunki egzaltowane, jak np. bohaterów „W Szwajcarii” Słowackiego, bohaterów, zdaniem prelegenta, „z czasów Ludwika XVI-go, porcelanowych, miękkich” itd. itd.

P. Czajewskiego erudycja obraca się w skromnych granicach i gardzi niespodziankami. Kapryśna jego fantazja gardzi wszelką systematycznością w wykładzie tak skomplikowanej materii, jak rzecz o poczałunku. Zasób zaś jego sił i środków wystarczył zaledwie na koncepcję typowego — szkolnego wypracowania.

Wreszcie p. Czajewski nie posiada jako mówca żadnych kwalifikacyj na prelegenta.

Czyż nie było stokroć prościej wydrukować wszystko to, co miał na sercu i rozesać po egzemplarzach owym 50-ciu osobom, które uważał za stosowne fatygować aż do resursy obywatelskiej?

Z prelekcją bowiem tak jak z poczałunkiem: trzeba dobrze się namyślić przed porwaniem się na tę delikatną imprezę.

Pan Czajewski za krótko się namyślał

— Koncert.

Drugi i ostatni koncert goszczącej obecnie w Petersburgu utalentowanej fortepianistki p. Marji Wąsowskiej, odbył się w zeszły piątek.

Artystka wystąpiła z programem wielce obfitym i urozmaiconym, w którym obok Chopina i Szuberta figurowały utwory pełne technicznych trudności i dostępne tylko dla skończonych wirtuozów, zupełnie panujących nad instrumensem.

Krytyka miejscowa, nader sympatycznie oceniająca istotnie niepospolite zalety gry artystki, stawia ją dziś już obok Zofji Menter i wróży jej jeszcze piękniejszą przyszłość.

Szczególniej wysoko ceni ona w pannie Wasowskiej niepospolite wyrobienie techniczne, dzięki czemu do najświetniej wykonanych numerów programu zalicza „Campanelle” Liszta i „Marsz węgierski” Schuberta-Liszta, rzecz naszpikowaną nadzwyczajnymi trudnościami, z którymi koncertantka zdawała się igrać z całą swobodą, interpretując je z niepokalaną czystością i zupełną jasnością.

Publiczność zapelniająca salę towarzystwa kredytowego, gdzie się koncert odbywał, obsypała artystkę oklaskami, za które wywdzięczając się panna W., odegrała kilka numerów nadprogramowych, a między innymi słynny *Kusswalzer* Schütza.

— Obraz czy tysiąc?

Główną wygraną dzisiejszego losowania dzieł sztuki w Towarzystwie zachęty, stanowi obraz Zdzisława Jasińskiego p. t.: „Chora matka”.

Amator i zbieracz, pan T., oświadczył stanowiącą chęć odkupienia obrazu od osoby, która takowy wygra, za sumę 1000 rs.

Tak więc losowanie nawet dla członków „realistów” posiada silną stronę przyciągającą.

— Opóźnienie.

Wczoraj prawie wszystkie pociągi kolei wiedeńskiej przybyły ze znacznym opóźnieniem wskutek silnej wichury.

Pociąg kurjerski nr. 6, z drogi bydgoskiej przybył także ze znacznym opóźnieniem, wskutek oczekiwania na pociąg pruski w Aleksandrowie.

— Dowcipny środek.

W pewnym tutejszem towarzystwie przed kilkoma dniami zginął kosztowny złoty zegarek.

Celem wytropienia sprawy kradzieży sprowadzone agentów policyjnych, lecz i ci dla braku ważnych poszlak poszukiwań zaniechali

Po upływie kilku dni, jeden z przyjaciół poszkodowanego wezwawszy wszystkich, którzy się znajdowali na miejscu w dniu kradzieży oświadczył, iż posiada nieomylny sposób wykrycia sprawy.

Mianowicie pan M. obiecał zaprosić na miejsce dr. Ochorowicza, który z pomocą zahypnotyzowanego medium złodzieja wskaże.

Rezultat zapowiedzi, uczynionej jedynie dla nasrzenia ukrytego przestępcy, był nad wyraz szczęśliwy.

Nazajutrz zegarek w tajemniczy sposób znalazł się w pokoju prawego właściciela...

— Kradzieże.

Zamieszkałemu przy ul. Lipowej pod nr. 11-ym Dersowi skradziono różną garderobę wartości 120 rs. — Z mieszkania Lucjana Suchbińskiego przy ul. Marszałkowskiej pod nr. 95-ym skradziono różną garderobę męską wartości 100 rs. — Ze sklepu rzeźników: Józefa Wapińskiego i Józefa Bobolego, przy ul. Hożej pod nr. 4-ym, skradziono: pierwszemu 200 funtów mięsa, a drugiemu 80 funtów mięsa i 40 rs. — Z mieszkania Joska Ferszta przy ul. Marjańskiej pod nr. 6-ym skradziono ubranie wartości 100 rs. — Majerowi Truszkowskiemu skradziono futro wartości 150 rs. — Urzędnikowi Kuczyńskiemu skradziono różne rzeczy wartości 150 rs.

— Ucieczka aresztanta.

Osadzony w areszcie w Nowo-Mińsku niebezpieczny aresztant Bolesław Wędrycki, zrobiwszy podkop, zbiegł. Jest to młody, 20-letni mężczyzna wzrostu średniego, ubrany w kurtkę i długie buty.

Pomimo poszukiwań, na ślad zbiega nie natrafiono.

— W ustępie.

Wdowa po wyrobniku, Franciszka Sikorska, zaszedłszy wczoraj rano do ustępu domu pod nr. 49-ym przy ul. Nowy Świat, pośliznęła się i upadła.

Podniesiono ją ze złamaną nogą i odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

— Śmierć z przejechania.

W dniu onegdajszym przy wekslowaniu wagonów towarowych na stacji Sosnowice kolei wiedeńskiej, stróż stacyjny, Szymon Sidło, dostał się pod koła parowozu i uległ zgnieceniu głowy, oraz dłoni lewej ręki.

— Śmierć nastąpiła natychmiast.

Szymon Sidło liczył lat 40 i pozostawił liczną rodzinę. Zwłoki zabezpieczono na miejscu do czasu zejścia władz sądowych.

— Pożar.

Wczoraj, o godz. 5-ej po południu, przy ul. Zielnej w domu pod nr. 26-ym, będącym własnością Fejnera, od rozpalonego pieca kuchennego, na drugim piętrze zapaliło się drewniane przepierzenie.

Wzywany 3-ci oddział straży ogień ugasił bez znaczących strat.

+ Echa piotrkowskie.

Korespondent nasz z Piotrkowa pod d. 26-ym b. m. pisze:

„Trupie p. Szymborskiego zaczyna się powodzić, co przypomnieć w znacznej mierze należy grze panny H. Szymborskiej, o której już pisałem, i która swym wdziękiem i talentem wszystkich pociąga.

Będziemy mieli znowu wieczorki amatorskie muzykalno-wokalne na wzór przeszłorocznych, z których dochód przeznaczony jest na korzyść Towarzystwa dobroczynności i straży ogniowej.

Pierwszy taki wieczorek odbędzie się w nadchodzący wtorek, w sali p. Skibińskiego”.

+ Echa ozorkowskie.

Z Ozorkowa piszą do nas d. 22-go b. m. „Ruch przedsięwzięty niewiele wpłynął na polepszenie interesów handlowych.

Nie szukając przyczyn zastoju w przemyśle, życzymy wszystkim, aby z Nowym rokiem stan ogólny się poprawił..

Rada miejska różne przygotowuje projekty dla upiększenia miasta.

Spodziewać się wypada, iż z wiosną rozpocznie się robota, około asfaltowania chodników, podwyższenia alei przechodzących przez środek miasta, a będących jedynym miejscem spaceru i t. d.

Gorączka brazylijska, z powodu panujących u nas mrozów, zupełnie już ostygła.

Czy z wiosną na nowo się rozbudzi — wątplić należy, tembardziej, że rozpaczliwe listy, nadchodzące z drugiej półkuli, powstrzymają bezwarunkowo wielu od opuszczenia rodzinnej strzechy.”

+ Pożyczka sanitarna.

Z Białegostoku piszą do nas d. 24-go b. m.:

„Straszliwy dyfteryt zmiata u nas obecnie z tego świata liczne ofiary.

Zahiepokoiło to władzę gubernjalną, której przedstawiciel w osobie pana gubernatora Batiuszkowa, wraz z inspektorem zarządu lekarskiego, p. Szajpolskim, w dniu wczorajszym, w celu zbadania rzeczy na miejscu, odwiedzili właśnie Białystok.

Rezultatem tych odwiedzin, obok postanowień higieniczno-sanitarnej natury, było uwolnienie wszystkich uczennic tutejszego instytutu pańien, gdzie 16 elementów chorych jest na blonięć; z nich wczoraj jedna, kończąca właśnie zakład, zmarła.

Wśród uczniów szkoły realnej śmiertelność też pod tym względem panuje niezwykle, chorych na dyfteryt masa, a zwłaszcza wśród młodzieży, zamieszkującej okolice rzeki Białej, oraz stawu miej-

skiego, nad którym, jak wiadomo, wznosi się też pałac niegdyś Branickich — dzisiejszy instytut pańien.

Projekt należytego oczyszczenia stawu, tego źródła trapiących nas epidemicznie chorób wszelakich, z jakim zarząd miejski wystąpił do władz, wiał w nas otuchę niemałą.

Idzie wszakże głównie tylko o środki materialne, których brak u nas na najbardziej nawet naglące potrzeby jest chorobą, niestety, chroniczną.

Wobec pustek w kasie, zwrócono się do rządu z prośbą o pożyczkę 15,000 rs. na cel powyższy, która też, jak się dowiaduje, udzieloną wkrótce już miastu zostanie napewno.”

+ Towarzystwo wywozu mięsa.

Petersb. wiad. donoszą, iż na najbliższym posiedzeniu rady państwa czytana będzie ustawa „Towarzystwa wywozu wieprzowiny z Rosji”.

Wzmiankowane towarzystwo, złożone z kapitalistów angielskich, urządzi przedewszystkiem wozorowy szlabtuz oraz solarnię w pobliżu st. Griaźi, na kolei kozłowsko-woroneżsko-rostowskiej, a następnie za pośrednictwem agentów skupować będzie wieprzowinę na wywóz, z uwzględnieniem przeważnie rynków angielskich.

Kapitał towarzystwa wynosi 150,000 funt. szt., w 30,000 akcyj po 5 f. szt.

Towarzystwo za pozwolenie operowania w Rosji zobowiązało się używać przeważnie sił miejscowych, w celu wykształcenia specjalnych majstrów masarskich.

+ Wychodźcy

Kaliszanin donosi, iż w ubiegłą niedzielę zwrócono ze Szczypierni partję wychodźców z pow. końskięgo i słupeckiego, złożoną przeważnie z włościan.

— Wszkstkich odesłano do miejsc zamieszkania.

+ Profanacja.

Przed kilku dniami na cmentarzu we wsi Wydrzyn, w pow. wieluńskim, nie wiadomi sprawcy wylamawszy żelazne drzwi przy grobie familijnym rodziny Stawskich, obdarli z odzieży zwłoki pochowanego niedawno właściciela tejże wsi.

Grabieżcy, dla zdjęcia pierścieni, podcinałi palce.

Śledztwo zarządzone.

+ Zbrojny napad.

Przed kilku dniami we wsi Porąbka, w pow. będzińskim, w porze nocnej, na dom kolonisty, Tomasza Owienka, napadło 12-tu drabów uzbrojonych w rewolwery, a wywalwszy drzwi, wtargnęli do mieszkania i zażądali wskazania gdzie są ukryte pieniądze.

Napadnięci i mordowani, w obawie o życie, wskazali miejsce gdzie znajdowały się pieniądze, w sumie 611 rs., które też grabieżcy pochwyciwszy, opuścili dom Owienka, zwróciwszy napad na drugi dom w tejże wsi, należący do Jana Pleckowskiego.

Na ten raz, napadnięty właściciel domu zdołał w samą porę, pomimo strzałów, wykmanąć się oknem.

Rabusie, przetrząsnawszy całe mieszkanie i zrabowawszy 30 rs., znikli też śladu.

+ Na wściekliznę.

W ostatnich czasach u stróża przy ul. Kalwaryjskiej w Wilnie, wystąpiły gwałtowne objawy wścieklizny.

Odwieziono go natychmiast do szpitala św. Jakóba.

Tu chory, odzyskawszy na chwilę przytomność, opowiedział, iż latem ukąsił go podczas „stójki” nocej pies, którego można było uważać za wściekłego, lecz chory nie zwracał na to uwagi, gdyż ranka była niewielka i niebolesna.

Stan chorego był bardzo niebezpieczny i wszelkie leczenie okazało się spóźnionem.

Nieszczęśliwy zmarł w ciężkich męczarniach.

NOTATNIK TERMINOWY.

— D. 2-go stycznia, o godz. 7^{1/2}, wieczorem, w lokalu Towarzystwa ogrodniczego, odbędzie się dwutygodniowo posiedzenie komisji pierwszej teorii ogrodnictwa i nauk przyrodniczych pomocniczych.

— Od d. 2-go stycznia wypłacane będą łącznie z 49-ym kuponem akcje Towarzystwa kolei łódzkiej, wylosowane dnia 28-go października na 24-em ciągnięciu.

— Bank handlowy rozpocznie d. 2-go stycznia wypłać na poczet dywidendy za r. z. akcjonariuszom swoim przedpłatę w stosunku 6%, czyli 15 rs. na każdą akcję za zwrotem kuponu № 20-ty.

— Kasa Banku dyskontowego warszawskiego rozpocznie z d. 2-im stycznia przedpłatę dywidendy za r. z. na kupon 19-ty w stosunku 6%, t. j. po 15 rs. na akcję.

— D. 2-go stycznia, w zarządzie dóbr państwowych w m. Suwałkach, odbędzie się licytacja na sprzedaż drzewa z leśnictwa suwałskiego od rs. 1,555.

— Od d. 2-go stycznia kasa główna kolei warszawsko-wiedeńskiej przyjmować będzie niemurowane jeszcze akcje kolei warszawsko-bydgoskiej do wymiany na poręczone przez rząd i wolne od podatku skarbowego 4-procentowe obligacje serji VII-iej Towarzystwa kolei wiedeńskiej. Wymiana akcji na obligacje nastąpi w 14 dni po złożeniu.

W miejsce powinszowań noworocznych:

Na bezpłatne obiady, wydawane przez opiekuna ubogich cyrkułu X-go przy ul. Drownianej.

Zygmunt i Bronisława Mierosławscy rs. 3.

Na dom przytulku starców i sierot gminy ewangelicko-augsburskiej:

Rejent Normark z żoną rs. 5.

Na odnowienie kościoła ewang.-reformowanego.

Piotr i Amelja Jacob rs. 5.

Na ochronę Baudouina.

Baronowa Stanisława Lesserowa rs. 5.

Na budowę kościoła na Pradze.

Gregor rs. 3, Wł. Skalski rs. 1, Tekla i Edward Zewscy rs. 3, Ewaryst Gutman rs. 1, Eligjusz Elena Michaleccy rs. 3.

Na instytut moralnie zaniedbanych dzieci.

Mar. Szeja rs. 1.

Na kasę wdów i sierot po lekarzach.

Jr. E. L. Żórawski rs. 2, dr. Ludwik Biberstein 3, dr. Wacław Kapliński z żoną rs. 2, dr. Stanisław Markiewicz rs. 1, dr. Antoni Natanson rs. 3, Ludwik Brühl rs. 3, dr. W. Kopytowski rs. 1, dr. ksander Sobolewski rs. 2, dr. Apolinary Thieme 3, dr. Orłowski i Jaworski rs. 2, dr. Władysław Róblewski z żoną rs. 2, dr. Ksawery Watraszewski rs. 3.

Na Schronienie nauczycielek.

M. M. Ledworskie rs. 1, Kamila Nalepińska rs. 1.

Dla starszka ze Starego Miasta Nr. 16

Wojciech Michałowski rs. 1.

Przytułek przy kościele ewang.-reformowanym:

Józef i Emilja Hordliczkowie rs. 3.

— Na powiększenie zakładu sierot (chłopców) imienia Jawicza, rządyli wnioś na ręce prezesa ks. Michała Radzi-
a: pani Matylda Schlösser rs. 150, p. Poznański z Łodzi
0, p. Edward Herbst z Łodzi rs. 300, doktor Adam Bauo-
rs. 5, p. Jan Boné w imieniu zgromadzenia kapeluszn-
raz od czeładzi rs. 11, a mianowicie po rs. 3 ofiarowali
an Boné i Władysław Antonowicz; po rublu pp. Andrzej
cer, Karol Marks i Jan Młodkowski; po kop. 50 pp. Józef
ierlikowski, Jan Goszczyński, Jan Podolski i Wincenty
ertraskiewicz.

— Pani Wer. złożyła rs. 25 na ręce opiekuna cyrkulu VII,
działu II-go, przeznaczając kwotę tę na herbatę gorącą dla
ednych.

— Dnia 31-go grudnia 1890 r., jako w rocznicę śmierci d r a
ryka Sterna, składają na wpisy dla niezamożnych uczniów,
olowie wyznania mojżeszowego i katolickiego: Izidor
n rs. 5 i Jan Stern rs. 5.

NEKROLOGJA.

— W środę, to jest dnia 31-go grudnia r. b., jako w roczni-
ci ś. p. **Antoniego Miklaszewskiego**, urzędnika
bernalnej warszawskiej, w kościele św. Antoniego
formackim, o godzinie 10-ej rano, odprawioną zostanie
okół duszy jego msza święta, na którą pozostała żona za-
kownych i życzliwych zmarłego. —4568—

Telegramy „Kurjera Warszawskiego“.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
Porze praw ogłoszonym dziś zostało postano-
o rozszerzeniu na gubernje kraju Nadwiślań-
mocy obowiązującego w Cesarstwie prawa
ydziałaniu włościanom gruntów skarbowych
ierżawę, bez licytacji i bez pobierania od nich
y pieniędzy.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
ow. wr. pisze, że kwestja kolei muromsko-kazań-
kiej jest blizką rozstrzygnięcia. Linja pójdzie od
uroma przez południową część gubernji niżegorodz-
kiej do stacji Poczynki; przeciąwszy gubernję sym-
jską i powiaty południowo-zachodnie gubernji ka-
ńskiej, skieruje się do Kazania.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
tersb. wied. piszą, że latem przeprowadzone byé
a studja nad połączeniem basenów Kamskiego
żwiny północnej.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
ławnictwo gazety *Wostocznoje obozrenje* zostało
owó dozwolone od d. 13-go stycznia 1891-go r.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
tutejszym sądzie okręgowym rozpoczęła się w dniu
siejszym sprawa właściciela kantoru wekslu, Sin-
ra, oraz zarządzających filjami tegoż kantoru:
redera, zarządzającego filją petersburską, oraz
rnstejna, zarządzającego filją moskiewską. Po-
żej wymienieni pociągnięci zostali do odpowie-
ialności sądowej za roztrwonienie pieniędzy w ilo-
ge 56,000 rs. Przewodniczy na sądzie wice-pre-
Se sądu okręgowego, Kiczyn, oskarżenie popiera
B odprokurator Bobryszczew-Puszkina. Obronę za-
W ingerem wnoszą adwokaci przysięgli: Trachtenberg
dz. Jironow.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
onsul generalny w New Jorku, br. Rosen, został
ianowany posłem w Meksyku.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
wódca czwartej baterji brygady artylerji konnej
rdji, pułkownik Mosołow, został mianowany pel-

niącym obowiązki pomocnika naczelnika głównego
zarządu poczt i telegrafów.

WYSTAWA.

Berlin 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.)—
Magistrat tutejszy uchwalił 100,000 marek zasiłku
dla przyszłorocznej międzynarodowej wystawy sztuki
w Berlinie.

EMIGRACJA.

Poznań 30-go grudnia. (Tel. pr. K. W.)—
W okręgach: inowrocławskim i strzelnieńskim
wzmógł się znacznie ruch emigracyjny do Brazylii,
wskutek czego policja pociągnęła do odpowiedzial-
ności karnej dwóch agentów z Amsterdamu. (Aj.
półn.)

Berlin 30-go grudnia. (Tel. pr. K. W.)—
Landrat ze Strzelna ogłasza, iż Lloyd północno nie-
miecki zobowiązał się wobec kanclerza państwa, że
w przyszłości nie będzie poddanych niemieckich pa-
rowcami swojemi przewoził do Brazylii.

Poznań 30-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.)—
Na polach Gniewkwa zmarła kobieta z Królestwa
pragnęła się dostać „pieszo“ do Brazylii, a ztąd do
Brazylii. Dwoje dzieci jej, zupełnie skostniałe,
przywołano do życia; opowiadały one, że matka usi-
lowała je udusić, iżby nie pomarły śmiercią głodo-
wą, lecz nie miała już sił do tego zbrodniczego czy-
nu. (Gniewków leży o 2 mile od granicy, mniej
więcej naprzeciwko Służewa; przyp. red.)

MROZY

Wiedeń 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.)—
Kanał Dunajowy zamarzl.

Berlin 30-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.)—
Panujący tu od dni kilku, silny mróz tamuje wszelki
bieg interesów.

Londyn 30-go grudnia. (Tel. pryw. K. W.)—
Wskutek niezmiernie ciężkiej zimy i wywołanej
przez to stagnacji, panuje w dzielnicy robotniczej
Ostend straszliwa nędza. 90,000 ludzi jest bez chle-
ba, przytułki obleżone, tysiące robotników nocuje
pod mostami i na placach publicznych. Było już kil-
ka wypadków śmierci wskutek zmarznięcia.

BORA.

Tryest 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.)—
Sytuacja polepszyła się. Wiejący od niedzieli stra-
szliwy orkan ustał. Przez dwa dni ostatnie miasto
przedstawiało widok ponurej pustki. Nikt nie opu-
szczał mieszkań, chyba zmuszony niecierpiącą zwłoki
okolicznością. Dla przechodniów poroziągano
wzdłuż ulic grube liny, których musiano się trzymać,
wicher miotal bowiem ludźmi niemilosiernie, tłukąc
nimi o mury. Orkan wybił mnóstwo szyb, podru-
zgotął kominy i lżejsze budowle. W porcie wicher
pozrywał łanouchy, na których okręty były umoco-
wane. Mróz dochodzi 5° C.

FORTYFIKACJE BUKARESZTU.

Bukareszt 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.)—
Ukończono już dziesięć fortów, okalających miasto.
(Ma ich być 18 na przestrzeni 40 kwadratowych mil
angielskich; po ukończeniu fortyfikacji obleżenie
Bukaresztu będzie wymagało armji 800,000 ludzi;
przyp. red.)

ROKOSZ INDIAN.

Nowy Jork 30-go grudnia. (Tel. pr. K. W.)—
Oddział jazdy Stanów Zjednoczonych wziął do nie-
woli naczelnika indjan Bingforta i 150 jego podko-
mendnych w Procupine-Creek. Indianie z Bad-Lands
poddali się.

Praga czeska 30-go grudnia. (T. pr. K. W.)—
Hlas zapewnia, iż rząd na sesji styczniowej odpo-
wie na znaną interpelację Skardy w sprawie czeskie-
go języka urzędowego.

Kraków 30-go grudnia. (T. pr. Kur. W.)—
Wice prezydentem miasta wybrano ponownie księ-
garza Friedleina.

Berlin 30-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.)—
Kochliche Volkszeitung potwierdza wiadomość, że
cały kapitał, nagromadzony wskutek zawieszenia
wypłat duchownym katolickim podczas kulturkam-

pfu na mocy pamiętnej ustawy obroczej, zwrócony
będzie kościołowi katolickiemu. Rokowania w tej
mierze toczą się pomiędzy władzami interesowanymi.

Berlin 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. Warsz.)—
Reichsanzeiger donosi, iż rząd zezwolił na dowóz
bydła z Austro-Węgier do dalszych dziesięciu więk-
szych miast niemieckich.

Poznań 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.)—
Na walnem zebraniu wyborców miasta Poznania
pod laską posła Cegielskiego, przemawiał Napoleon
Urbanowski w sprawie ubezpieczenia na starość
i przypadek niemocy, oraz radny miasta Poznania,
dr. Zygmunt Dziembowski w sprawie szkół symul-
tanych, co do których rada miejska z d. 11-go
b. m. uchwaliła wniesić petycję do sejmku, iżby nie
przyjął mianowicie paragrafu, dotyczącego zaprowa-
dzenia szkół wyznaniowych, grożącego istnieniu
szkół symultanych w Poznaniu. Uchwalono protest
przeciwko tej petycji, mianowicie ze względu, że ra-
da miejska nie ma prawa, według przepisów ordy-
nacji miejskiej, zajmowania się sprawami ogólno-
krajowymi, a nadto występowania w imieniu więk-
szości ludności, będącej przeciwną szkołom bezwy-
znaniowym.

Paryż 30-go grudnia. (Tel. pryw. Kur. W.)—
Holandia przystąpiła do ogólnego aktu konferencji
przeciwko niewolnictwu. (Aj. półn.)

Madryt 30-go grudnia. (Tel. pr. K. W.)—
Wybory do izby deputowanych odbędą się w dniu
1-y m lutego, do senatu w d. 15-y m lutego. Nowe
kortezy zbiorą się w d. 1-y m marca.

Belgrad 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
W. Porta zobowiązała się wdowie po zamordowa-
nym wice-konsulu serbskim w Prystynie wypłacić
70,000 fr.

Belgrad 30-go grudnia. (Tel. Aj. półn.)—
Rząd nakazał zwrócenie milicji narodowej broni,
odebranej w czasie rokoshu zajczarskiego, z polecenia
ówczesnego rządu postępowego.

Belgrad 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. War.)—
Projekt nowego prawa prasowego, wypracowany
przez kongres skupeczyny, różni się znacznie od pro-
jektu rządowego. Mimo to liczą na kompromis po-
między rządem i większością radykalną.

Sofja 30-go grudnia. (Tel. pr. Kur. W.)—De-
legat „Deutsche Bank“ nie uzyskał koncesji na bu-
dowę kolei, ani nie zawarł układu o pożyczkę. Rząd
rozdziela te dwie sprawy; budowę chce prowadzić
sam przy pomocy wojska.

TELEGRAMY HANDLOWE.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Ajenc. północnej.)—
Notowania giełdy pieniężnej. Przekazy na Londyn (kurs za 3
miesiące) 84.20, 83.85, 84.20. Przekazy na Berlin (kurs za 3
m.) 41.35, 41.25, 41.42½. Przekazy na Paryż (kurs za 3. m.)
33.50, 33.40, 33.50. Półimperjały nowe po 6.77 plac. —
nienot. Kupony celne po 1.07 płacono, 1.10 w zaof. Sre-
bro po 1.07 w posz. 1.10 w zaof. Dyskonto giełdowe 4½%—5%
Bilety Banku Państwa 5%, I-ej emisji 103.62½ płacono,
II emisji 102.50 w poszuk. III-ej emisji 102.75 płacono,
IV-ej emisji 102.50 w posz., V-ej emisji 102.75 płacono.
a bilety VI-tej emisji 141.— w poszukiw. 6% Renta
złota z roku 1883-go 141.— płacono, 5% renta złota
z 1884-go roku —.— nienot. 4% renta złota z 1889 r.
—.— nienot. Nowa pożyczka II-ej serji z roku 1890-go —.—
nienot. Nowa pożyczka z r. 1890 III serji —.— nienotow.
Pożyczka wschodnia: I em. 103.87½ plac., II-ej em. 104.25,
płacono. III em. 106.12½ plac. Pożyczka premjowa z r. 1884
239.— płacono. Premjówki z 1886-go roku 218.25 płacono.
Listy premjowe świadectwa szlacheckie tymczasowe 211.25
płacono, a za pełnopłacone sztuki 213.— płacono, 5% renta
kolejowa 103.75 w posz.; 5½% renta 106.— w posz. Nowa
pożyczka wewnętrzna 91.87½ w posz. 4½ listy zast. Tow.
wzajemnego kredytu ziemsk. 136.50 płacono, 4½% nowa
pożyczka wewnętrzna 98.— płacono. 5% listy zastawne
ziemskie Królestwa Polskiego 97.50 w posz. Tendencja gieł-
dy spokojna.

Petersburg 30-go grudnia. (Tel. Ajenc. północnej.)—
Rynek zbożowy i produktowy. Pszenica cicho rs. 9.75
w posz., rs. 9.65 płacono. Żyto cicho, w towarze goto-
wym 9 pudów 120 złotych. rs. 6.85 w poszuk. wagi 9 pu-
dów 117 złotych rs. —.— nienotow. Owies cicho,
w towarze gotowym na potrzeby miejskie rs. 3.80 do rs.
4.— plac. Mąka cicho, żytnia z okolic Moskwy rs. 7.25 do rs.
7.40 płacono. Cukier rafinowany Königa I gatunku rs. 6.—,
II gatun. rs. 5.90, mączka cukrowa krystaliczna rs. 4.75
do 4.80. mączka mielona rs. 4.85. Łój za berkowibe 10 pud.
rs. 43.— w zaofiar

